

**DUŠAN
NEDELJKOVIĆ**

GLA

VO

NJA

Laguna

Copyright © 2020, Dušan Nedeljković
Copyright © ovog izdanja 2020, LAGUNA

Na koricama su stihovi pesme Milene Marković *laku noć sinovi moji*, preuzeti iz zbirke *Pre nego što počne da se vrti*. Pisma je i moto ove knjige.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Raši, Anji, Bojani

laku noć sinovi moji

nemojte da rušite grad
on je mnogo ružan
i dosta su ga puta rušili
možda je zbog toga tužan
ja volim taj grad
on mi je sve dao
on mi je sve uzeo
i još mi daje
i još mi uzima
sinovi moji jeste
mogla sam da vas rodim
mogla sam da vas dojim i
mogla sam vas da pazim da ne udarite
u neku ivicu
i mogla sam da vas bijem po guzicama
i vučem za uši
niko od vas nije išao u vojsku
i niko nije išao u rat
babe vam šetaju kerove a majke
čekaju po šalterima
očevi piju ispred zgrada i igraju
loto
sinovi moji ne rušite
grad on će preživeti i vas i njih i njihove
i sve što će da dođe i prođe

i biće još ružniji
još je bolje da ne mrzite nego
čekajte
i ništa nema smisla znam i
i sramota vas je i stid
čekajte
radite sklekove
naše će seni hodati po beču
lutati po dvoru plašeći gospodu
čekajte
laku noć sinovi moji

Milena Marković

NE OSEĆAM se dobro. Telo mi otkazuje. Podarile mi godine bubnjarske udove. Svaki od njih separatno udara svoj timpan ili kontračinelu. Kao da se tripova nagutao lutkar – kontrolor moje ovozemaljske marionete. Misli mi jurcaju na putu kroz bezdno, gde me na kraju čeka čelični zid smrti. Tokom tog poslednjeg leta, koje je očigledno započelo, kinjiće me savest dok ne skapam. Da li je moguće da život ovako kratko traje?

Verovao sam da ću barem da doživim godine moga oca, koji je preminuo u pedeset devetoj, i to strejt kao puška. Doduše, pušio je, popio ukupno sedam flaša viskija za života i kladio se na konje. Kurve taj jurio nije. Čovek je bio Sidarta u odnosu na mene, koji sam strovalio čitavu reku alkohola u sebe. Meni su pljuge, tablete, heroin bili kao grickalice uz akcioni film. Sporadično sam ih koristio, ali dok ne ispraznim kesu sa

kokicama, nema stajanja. Kokain sam uzeo par puta, ali me ta dečja droga nije zanimala. I to sam sve odradio dok se nisam oženio i dobio decu. Od tada sam proredio zajebanciju. Više mi se ni polovnjače na ulici ne javljaju.

I dalje se iskreno obradujem kada vidim loptu! Ako mi je nešto donelo spas od rugla u životu, to je taj objekat sfernog oblika koji se većinski koristi za igranje. Voleo sam fudbal u školskom dvorištu. Školsko je bilo moj oltar. Tu sam prinosio žrtve nad kojima sam driblingom i proturanjem lopte kroz noge vršio egzekuciju. Ta teritorija okružena betonskim pločama bila je jedno vreme mapirana među gradskom ekipom kao večernje okupljalište pred izlazak u grad. Takođe sam u basketu harao godinama. Imam i medalje. Imam, brate, čak i srebro sa bazena. Bio sam drugi u gradu na pedeset metara u disciplini kraul u kategoriji osnovaca. Dugo me je žuljalo to drugo mesto.

Tada me je u bazenu na Tašmajdanu dobio usplahireni Splićanin na privremenom boravku u Beogradu. On je, stoprocentno sam siguran, „dečak iz vode“ iz Milanove pesme. Imao je zaista trag pod levom miškom. Dario se zvao. Vodili smo ga posle, kada smo se spajtali, na Košutnjak, da skače sa desetke. Nije smeo. Cava. Kad malo bolje razmislim, možda je bio gej. Znam da je merio patku sa Ljubom i Peglom u svlačionici. Kao, Hrvati imaju veće kite. *Chicks with dicks*. „Procvetala bela lala, jebo Žare Parangala“, pesma sa grobarskog

juga koja je glorifikovala okolnost u kojoj se našao vođa navijača Splicišana kada ga je obljubio četnik-početnik iz novoformiranih blokova. *Power of the Džibers!*

Uf, ta blokovska ekipa bila je baš gadna. Dok se nisu urbanizovali, Beograd je teško stradao od njih tokom mog dečaštva. Kada su im dosadile batine starijih gradskih ekipa, prešaltali su se na urbano. Počeli su da nose kratku kosu i bedževe. Maskirali se u pankere. Sve se da ukrotiti i pripitomiti. Ali su i dalje bili prezreni. Nanjuše se džiberi.

Sada ih po štivima romantizuju nazivajući ih „čekačima noćnih buseva“. A oni su bili i ostali isti. Tek je urbanističkim procvatom Mirijeve i Banjice, kao i etabliranjem čuvenog Jerkovića, Beograd zaličio na grad. Položio je prijemni za megalopolis, posedovao je prigradska naselja iz kojih su se u grad ulivali prigradani. Prigradani su započeli sa sporadičnim napadima na centar grada.

Dejstvovali smo odbrambeno tih smutnih godina po našem rodnom kraju podno Savezne skupštine. Branili grad. Momci iz kraja šljakali su kao kuhinja nekog posećenog ekspres restorana. Trebalo je antagoniste urbanizacije i kulturnog progressa uredno najesti batinama. Svako je revnosno dobio svoju porciju i još mu se pakovalo da ima za usput. Ali sve nam se vratilo.

Trenutno sam u bolnici, u neposrednoj blizini mesta gde sam prvi put izboden nožem. Primio sam dva

uboda, i to u bulju, zbog neke ribe kod koje sam svratio da se družimo dok su joj matorci bili na šljaci. Popio sam klasičnu sačekušu od njenog bivšeg dečka i njegove ekipe tu preko puta, u Čingrijinoj ulici na Zvezdari. Pobegao sam kao zadnja cupi. Niko to ne zna osim mene. Rušilo bi mi imidž.

Maločas sam se iskrao, nadam se neopaženo, sa odeljenja abdominalne hirurgije zvezdarske bolnice. Prošao je jedan dan od operacije žučne kese. Iskreno, mislim da su sestre ostavile otključana vrata samo da me se ratosiljaju. Ubio sam ih u pojam svojom nervozom i logorejom tokom jučerašnjeg predoperativnog dana. Mislim da je njih bolelo dupe što sam jedan od prvih koji su vozili rolere u gradu ili skakali mrtvaka sa desetke na bazenu u Košutnjaku. Biće da su pomišljale na samoubistvo dok sam nabrajao gradove u kojima sam bio. Podnele bi one London, Pariz, Amsterdam, ali na Budžumburi su definitivno bile spremne da se liše života.

Stomak mi se raspadao od bola. Kao da sam juče uradio par hiljada trbušnjaka. Nisam nikada mogao da odradim više od sto u cugu, a da se ne pretvorim u kvadriplegičara. Kada udahnem vazduh, probada me i levo i desno plućno krilo. To mi izaziva blagi napad panike. Trebalo je da ponesem džoint koji mi je ortak dao da ponesem u bolnaju. Možda bi mi bilo lakše. Ali trava je lek za rak. Meni nije ništa!

Naduvavali su drugari našeg dobrog Peru Ložača, dok se nije ugasio. Plemenitosti se u zube ne gleda, ali čini mi se da je trebalo da ga nakapavaju uljem od kanabisa, a ne da ga dave dimom. Napao ga je rak pluća. Nema veze, barem se upokojio dok mu je bilo do jaja. Ja želim da umrem što dalje od dece, na nekoj sisatoj plavuši. Ne bih strpljivo čekao kraj u slučaju teške bolesti. Ubio bih se na primer čokoladnim bananicama. Takođe mi je prihvatljiva smrt oblaporom sa par flaša balantajnsa. I to strogo *Black Label*. Hrabro bih se lišio života da prevarim smrt. Ja sam hrabar, ja sam jak, ja sam gradski manijak.

Naravno da samo kenjam. Malo me je proletos štrecnulo pod desnom plećkom i iz tog razloga mesecima unazad odlučno, hrabro, jedem barenu hranu. Zobam zrnevlje. Bolesna mi žuč, kasnije sam saznao dijagnozu proboda koji nije bio nežan!

Sav sam se uudio, nisam popio pivo sedam dana pre operativnog zahvata. Plakao sam krišom noćima. Neću da umrem kad mi vreme nije. Imam ženu i decu. Ne trebam im, ali trebam sebi. Znao sam zašto se tako ponašam. Zato što sam pička! U stvari, nisam, ali se samo tako tešim, lakše mi je.

Čvrsto sam stezao ključ od kola u ruci dok sam sitnim koracima hitao ka bolničkom parkingu. Da mi salo na stomaku ne bi vibriralo, držao sam drugom rukom ono što je preostalo od armiranih pločica na

trbuhu. Moram još da smršam! Došao sam u bolnicu na operaciju svojim kolima. Nisam gledao vremensku prognozu inače bih se prošetao do operacionog stola ili došao taksijem. Sneg je preko noći zavejao Beograd, a ja ne volim da mi džip kisne. Sada je moj mili četvoro-točkaš beskorisno stajao na bolničkom parkingu usred zvezdarske šume.

KOJI JE, brate, moj auto?

Na parkiralištu udaljenom od zgrade bolnice dvadeset metara, do kojeg sam se uz nezamislivi napor probio kroz smetove do članka, stajala su trideset četiri snežna bunkera. Ispod svake velike grudve krilo se po jedno vozilo. E, do jaja. Kako da provalim koji je moj auto? Nemam alarm na privesku, samo master ključ. Džip je to!

Dok sam razmišljao i pravio strategiju koji auto da otkopam, usrao sam se. Ne mislim uplašio, nego stvarno. Presečena creva nisu imala refleks i iz mene je pokuljalo. Beg iz bolnice je obustavljen! Krenuo sam natrag u sobu, ostavljajući braonkasti trag na kristalno belom snegu. Poslednji put mi se to desilo kada mi je govno klisnulo iz bulje na klisku, dok sam se sankao s decom po padini ispod solitera prepunoj neravnina.

Ah, ta romantika useravanja. Natrag u krevet, ti slino od čoveka! Publika po raspadnutim krevetima vapila je za mojim verbalnim čarolijama. Poslat sam na Zemlju da im se obratim. Začuo se sudar u daljini. Očigledno je to neki znak. Usledila je jeka psovki i napušavanja. Smerno sam poželeo da sam tamo.

Rasporeni ljudi, moji drugari, obitavali su u postelja-ma. U osmokrevetnoj sobi samo smo nas dvojica imali obe ruke i obe noge. U krevetu pored mog ležao je Nik Vujičić iz Borče. „Tvoji, brate, nemaju dilemu šta da ti poklone za rođendan“, rekao sam mu juče. Pogledao me je upitno. „Kapu, družo!“ Nije mu bilo smešno. Meni jeste. Da je pogledom mogao da ubije, zaklao bi me. Okruženje mi se nije dopadalo. Svi su tu došli bez svoje volje. Muka ih naterala pod nož. Jedino sam se ja, degenerik, pojavio dobrovoljno!

Pronašao mi je drugar pre nekoliko nedelja, petak je bio, na ultrazvuku „porcelansku žučnu kesu“. Dijagnoza koja je, po komentarima na internet forumima, navodila na zaključak da je reč o pretkancerogenom stanju! A veče pre toga gledao sam seriju *Rej Donovan* gde su njegovoj ženi našli rak u nultoj fazi i kao spas joj ponudili duplu mastektomiju. Ne dam sise!

Kada se ukuca termin „porcelanska žučna kesu“ na *Guglu*, zaista odmah izleti: RAK! Već sam jednom tu pošast pretekao, pre osamnaest godina, sada nema šanse! Odvratani osećaji nemoći u moćnom telu ume da

unedostoji čoveka. Pa kako!? Zašto ja!? Povrh svega, taj doktor se u mom životu pojavio slučajno. Majka moje dece je sa ekipom proslavljala godišnjicu mature, samo dragi bog zna koju, doktor je kao svaki Srbin vlasnik medicinske diplome najnormalnije radio u Nemačkoj, dok se nije zaljubio u ribu iz Beograda i vratio kući. Degen. Stručnjak za radiologiju rado je prihvaćen u našim bolnicama osakaćenim bekstvom medicinskih stručnjaka u isplativija radna okruženja. Ponudio je svojim starim školskim ortacima džabe pregled, jer su ipak u godinama kada ih pola riknjava od rakova, i ja, zbog straha majke moje dece, dobijem ulogu vingmana na njenom pregledu. Kada joj je frka, i ja sam joj dobar. Njoj, naravno, sve okej, pa ajde, kada sam već tu, da mene protrkelja. Hrabro sam zaskočio na sto. Prostata blago uvećana, bubrezi u redu, jetra takođe, malo masna, ali dobro je da je uopšte imam. Creva super. Krvni sudovi se lagano zapušavaju, nije alarmantno, mator sam. Mogu da pušim i dalje. Ali žučna kesica – porcelanska! „Šta da radim?“, upitao sam ljupko. „Moraš pod hitno kod hirurga!“, usledio je odgovor koji nisam želeo. „A da li ću živeti?“, šarmantno sam se zainteresovao. „Sve će ti reći hirurg.“

Neposredno posle nezaslužnog i ničim izazvanog pregleda izbezumljeno sam šetao psa po kraju. Plakao sam, a pas me je tužno gledao. Ne zbog mene, već zato što je očekivao da mu bacam lopticu. Čibe! Poslednji

put sam pre sedam godina istovetne teške suze puštao kada sam saznao da će mi keva umreti za tri meseca.

Čekao sam momenat da se priblerem i, preko drugara, mobilnim telefonom organizovao ful pregled krvi i ponovni ultrazvuk u onom paklu od beogradske Infektivne klinike, gde sam milion puta ostavljao krv i stolicu po svakom povratku iz crne Afrike. Ima i Afrike koja nije crna, nego peskovita. Išao sam u Afriku da sadim papriku, a vraćao se sa paranojom da sam fasovao AIDS ili malariju. Ali ko je meni tada mogao da objasni da se pri seksu sa crnkinjama, sestrama noći, koristi kondom!? Ko je meni tada mogao da objasni da ću imati decu, ženu, psa? Šta će deca ako ja riknem? Ma, ko jebe decu. Samo da meni ništa ne bude! Nisam sebičan. Ako meni bude, neću znati šta će biti njima pa mi svejedno, ako ne bude, svima dobro.

Šta bi uopšte bilo sa mnom da ne poznajem ljude po gradu? Završio bih bez sumnje u parku ili nekoj trošnoj zgradi. Možda u žbunju pored auto-puta? Mačke bi se sladile mojim telom. Ali samo ako vole kiselo. Ja sam čovek – krastavac iz turšije. Moje telo je slano i ljuto. Morale bi da sipaju neki *sweet&sour* sos po meni da bih bio jestiv. Da li da ostavim testament? Da li da me strpaju u zemlju ili spale i raspu moj pepeo po Indiji? Poznajući svoju suprugu, istresla bi me iz kola negde na parkingu kao automobilsku pepeljaru. Biraće kišni dan, da me kišnica povuče u odvod, da bude sigurna da se neću vratiti.

Petak je bio. Trebalo je sačuvati razum do ponedeljka. Jedva sam preživio dva dana do tog opetovanog pregleda. Nervoza sam preko svake mere. Ne plašim se ja smrti, nego umiranja! Naravno da je u ponedeljak na „obdukciji“ sa mnom sve bilo u redu, ali žučna kesa mora napolje. Protiv dijagnoze nisam mogao. Izrekli je najveći stručnjaci, nedodirljivi za obične pacijente. „Kesa NAPOLJE!“, skandirali su beli mantili, dok sam klečao pred njima i ponizno molio da me poštede. Nije mi bilo spasa. Moram na operaciju! Baš odvratna spoznaja. Nije mi pomogao ni prekoplotaški internet, koji mi se zaklinjao da se posle laparaskopske intervencije pacijent vrati u normalu posle sedam dana, a iz bolnice izlazi posle dva dana. Nema reza, nema ožiljaka, nema žučne kese. Ali traume ostaju.

Sestra Marica me je prekorno gledala, sa dozom iskrenog gađenja, kada sam pokajnički ugmizao u sobu da uzmem toalet papir da se malo zaperem. A nekada sam bio toliko lep. Išao sam kroz kraj sa tamnoplavim NY kačketom, montiran u sako istovetne boje i zviždu kao *Ramonse*. Ribe su mrtve padale. Nisam ja to smislio, druknula me jedna od njih kod ortaka. Normalno da su me posle zajebavali da sam peder. Kod nas je bilo pravilo da je onaj koga vole ribe derpe. Ali hajde ti to objasni ovoj medicinarki!

„Marice, sestro, da li mogu nešto da vas pitam?“, ponizno sam joj se obratio.

„Šta je?“ Odvratna ženturača, a klinka! Da je malo lepša, bila bi ružna.

„Da li se stvarno razumeš u kriv kurac?“, proradio je čovek u meni.

Dok sam tonuo u ponor bolesnog sna iznabadan infuzijama u koje je Marica strpala pola fabrike Zarubice i kompanije, na trenutak sam se pokajao. Ali rikverc je za pičke! Sa susednog kreveta gledao me je novi cimer širom otvorenih očiju. Mučio ga je fantomski bol. Odsekli su mu noge zbog dijabetesa.

„Boli te uvo, majstore, tebe mogu i u šortsu da sahrane“, želeo sam da mu olakšam patnju utehom. Nika iz Borče verovatno su u međuvremenu prebacili u neku ostavu. Provalio je hedspin, pa su ga kaznili? Nisu morali ni da ga nose, samo ga otkotrljaju. Konačno sam uz tu pomisao utihnuo.